

ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เรื่อง แนวปฏิบัติเพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติเพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔

(๒) แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ข้อ ๔ เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และเป็นไปตามหลักการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการอุดมศึกษาให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

สุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แนวปฏิบัติเพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
แนบท้ายประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ข้อ ๑ การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา

๑.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา และการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ หน้าที่ และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๓) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีกลไกหรือระบบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(๔) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติงานที่มุ่งการพัฒนา และยกระดับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งคุณภาพบัณฑิต งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ และตอบโจทย์ประเทศ

(๕) สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาการเปิดเผยและการส่งข้อมูลการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน

(๒) สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่เป็นอิสระ โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และปลอดจากการทุจริต รวมทั้งเป็นไปตามกรอบนโยบายด้านธรรมาภิบาล

(๓) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีแนวปฏิบัติหรือแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการเรียน การสอน และการวิจัย

ข้อ ๒ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านยุทธศาสตร์

๒.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา โดยต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

(๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้สอดคล้องกับประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่ตนสังกัด

(๓) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ประจำปี เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(๔) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปี

๒.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) การวางแผนยุทธศาสตร์ควรมีการกำหนดขั้นตอน ผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ วิธีการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนกรอบเวลาที่ใช้ในการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว

(๒) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก แผนปฏิบัติงาน รวมทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติงาน และระบุระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น

(๓) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาและเปิดกว้างให้มีการสื่อสารทำความเข้าใจของแผนปฏิบัติงานต่อผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา

(๔) สถาบันอุดมศึกษาควรกำกับให้มีการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลัก รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอเหมาะสมตามบริบทของสถาบันอุดมศึกษานั้น

ข้อ ๓ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริหารการเงิน

๓.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับให้มีการจัดวางระบบงานในด้านการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ และการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเกี่ยวกับการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัวและทันสมัยตามหลักสากล และให้มีการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง และให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรกำกับให้มีการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา เช่น อัตราสำเร็จการศึกษา อัตราการมีงานทำ ต้นทุนต่อหน่วยเพื่อเปรียบเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

(๒) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถลดค่าใช้จ่ายหรือหารายได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาและประเทศ

ข้อ ๔ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

๔.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เพื่อให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับอธิการบดีให้บริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(๓) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการให้กับผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับภาระงานและความสามารถในการจ่ายค่าตอบแทนของสถาบันอุดมศึกษา

(๔) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับให้มีการจัดทำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในทุกตำแหน่ง

(๕) สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติงานที่มุ่งการพัฒนา และยกระดับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งคุณภาพบัณฑิต งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ประเทศ

๔.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ระบบสัญญาจ้างกับพนักงานและลูกจ้างประเภทต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาของสัญญาจ้างตามความเหมาะสมกับลักษณะงาน ทั้งนี้ ควรกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อการเลื่อนเงินเดือน การเลื่อนหรือการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งหรือเลิกจ้าง

(๒) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้ในการกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา การประเมิน และการจ่ายค่าตอบแทน

(๓) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดระเบียบการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษตามผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักเกณฑ์การจ่ายเงินที่ชัดเจนและมีความคุ้มค่า

ข้อ ๕ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริหารทั่วไป

๕.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้

(๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่เป็นอิสระ โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และปลอดจากการทุจริต รวมทั้งเป็นไปตามกรอบนโยบายด้านธรรมาภิบาล

๕.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษานำแนวคิดการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนมาปรับใช้ในการดำเนินกิจการของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการศึกษากฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาให้ครบถ้วน

ข้อ ๖ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริหารการประชุม

๖.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับให้มีการประชุมสภาสถาบันอุดมศึกษาอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

(๒) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องไม่เข้าร่วมประชุมสภาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาในวาระการประชุมเรื่องใดที่ตนอาจมีส่วนได้เสีย หรือที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีความขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษา

๖.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมที่กำหนดไว้

(๒) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมประชุมสภาสถาบันอุดมศึกษาควรรับผิดชอบร่วมกันต่อมติสภาสถาบันอุดมศึกษา เว้นแต่ได้แสดงการคัดค้านในที่ประชุมโดยปรากฏในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือถึงนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาภายในสามวันนับแต่วันที่ประชุม

(๓) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาควรใช้สิทธิชักถามในที่ประชุมก่อนที่จะลงมติใด ๆ รวมทั้งควรกำกับให้เลขาธิการสภาสถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายงานการประชุมที่ครบถ้วน ถูกต้อง และมีรายละเอียดพอสมควร

ข้อ ๗ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๗.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

(๒) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลสถาบันอุดมศึกษาและอธิการบดี ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถวัดผลได้

(๓) ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมาภิบาล และจริยธรรม คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจากบุคคลซึ่งเป็นกลางและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา

๗.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

สภาสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรม คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ ๘ การจัดการเรื่องร้องทุกข์และเรื่องร้องเรียน

๘.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบจัดการเรื่องร้องทุกข์และเรื่องร้องเรียน โดยต้องดำเนินการเป็นความลับ และคุ้มครองผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องเรียน หรือผู้เกี่ยวข้อง มิให้ต้องได้รับภัยหรือความไม่ชอบธรรมอันเนื่องมาจากการร้องเรียนกล่าวโทษ การเป็นพยาน หรือการให้ข้อมูลนั้น

(๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์หรือเรื่องร้องเรียน ตลอดจนการดำเนินการทางวินัยโดยเร็ว เพื่อระงับหรือป้องกันมิให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายต่อไปเพราะเหตุจากเรื่องดังกล่าว

๘.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์และเรื่องร้องเรียน รวมไปถึงแนวทางเยียวยาผู้ร้องเรียนตามความเหมาะสมภายใต้หน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสหรืออำนาจความสะดวกให้ผู้รู้เหตุอันควรสงสัยหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำอันขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา สามารถให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่

ข้อ ๙ การดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดี

๙.๑ แนวทางที่ต้องปฏิบัติ

(๑) การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาในเวลาเดียวกันเกินสามแห่งไม่ได้

ข. ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจำนวนสองแห่งแล้ว อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิอีกได้ไม่เกินหนึ่งแห่ง

ค. ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งแห่งแล้ว อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิอีกได้ไม่เกินสองแห่ง

ง. ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่แห่งแล้ว ไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในเวลาเดียวกันนั้นได้อีก

(๒) สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แล้วแต่กรณี ต้องเสนอเรื่องขอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรืออธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ไปยังกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สรรหาหรือถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเสร็จสิ้น กรณีไม่อาจดำเนินการเสนอเรื่องไปยังกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แล้วแต่กรณี ชี้แจงเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดไปยังกระทรวงโดยเร็ว

(๓) ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องเสนอเรื่องขอแต่งตั้งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปยังกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กรณีไม่อาจดำเนินการเสนอเรื่องไปยังกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชี้แจงเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดไปยังกระทรวงโดยเร็ว

(๔) การเสนอชื่อนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การแต่งตั้งอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรืออธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การพัฒนากำลังคน และการวิจัยเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๙.๒ แนวทางที่เป็นคำแนะนำ

(๑) กระบวนการแต่งตั้ง การเสนอชื่อ หรือการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดี ควรยึดหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม

(๒) ในกรณีที่มีการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออธิการบดี สภาสถาบันอุดมศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา โดยกำหนดให้มีจำนวนกรรมการสรรหาซึ่งมาจากผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกมากกว่าบุคคลภายในสถาบันอุดมศึกษา

(๓) สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แล้วแต่กรณี ควรส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้บุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดี ในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้มีความหลากหลายทางความคิดในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันการผูกขาดการใช้อำนาจและการแสวงหาผลประโยชน์

ข้อ ๑๐ แนวทางการกำกับให้การจัดการอุดมศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๑๐.๑ กรณีสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่ต้องปฏิบัติหรือแนวทางที่เป็นคำแนะนำซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือความเสียหาย ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบธรรมาภิบาลขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลและรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะให้สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีธรรมาภิบาล

(๓) ประกาศรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่ต้องปฏิบัติให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๔) กรณีสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาไม่เสนอขอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนตามข้อ ๙.๑ (๒) หรือผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่เสนอเรื่องขอแต่งตั้งตามข้อ ๙.๑ (๓) รัฐมนตรีอาจสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอน หรือการเสนอขอแต่งตั้งดังกล่าว มาเพื่อตรวจสอบกระบวนการสรรหาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หรือกระบวนการถอดถอน หรือกระบวนการเสนอชื่อ แล้วแต่กรณี ตลอดจนความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารนั้น หากปรากฏว่ากระบวนการสรรหาหรือการถอดถอน หรือกระบวนการเสนอชื่อ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้รัฐมนตรีสั่งให้สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แล้วแต่กรณี เสนอเรื่องขอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรืออธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือเสนอเรื่องขอแต่งตั้งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปยังกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนดต่อไป หากสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรงตามข้อ ๑๐.๒ (๒)

๑๐.๒ เมื่อปรากฏว่าสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดมีกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง

(๑) จัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างร้ายแรงจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้เรียน ระบบการศึกษา สังคม หรือประเทศชาติ

(๒) จงใจ หลีกเลียง หรือประวิงการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา หรือคำสั่งของรัฐมนตรีที่สั่งการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

(๓) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริต

(๔) ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในสถาบันอุดมศึกษาจนสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

๑๐.๓ กรณีสถาบันอุดมศึกษาดำเนินกิจการไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรงขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรงและรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะให้สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีธรรมาภิบาล

(๓) กรณีสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี แจ้งสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการ ดำเนินการล่าช้าเกินสมควร หรือไม่สามรถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ก. วินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ข. แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาดธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรงขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาดธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษานั้น

ค. แต่งตั้งคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทกรณีเกิดปัญหาความขัดแย้งภายในสถาบันอุดมศึกษา

ง. ประกาศรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินกิจการไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรงให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๕) เมื่อรัฐมนตรีได้วินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งดังกล่าว ให้สำนักงานปลัดกระทรวงดำเนินการกล่าวโทษทางอาญาแก่บุคคลนั้นในความผิดตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๑ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐ การกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดการอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน